

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ISSN 1857-7059

ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2013
YEARBOOK
2013

ГОДИНА 4

VOLUME IV

GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

**ГОДИШЕН ЗБОРНИК
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
YEARBOOK
FACULTY OF PHILOLOGY**

За издавачот

проф. д-р Јованка Денкова

Издавачки совет

Проф. д-р Саша Митрев
Проф. д-р Блажо Боев
Проф. д-р Лилјана Колева Гудева
Доц. д-р Јованка Денкова
Доц. д-р Махмут Челик
Доц. д-р Ранко Младеноски
М-р Ристо Костуранов

Редакциски одбор

Проф. д-р Виолета Димова
Вонр. проф. Луси Караниколова
Доц. д-р Толе Белчев
Доц. д-р Билјана Ивановска
Доц. д-р Јованка Денкова
Доц. д-р Марија Леонтиќ
Доц. д-р Марија Кусевска
Доц. д-р Марија Кукубајска
Виш лектор м-р Снежана Кирова
М-р Весна Коцева

Главен уредник

Доц. д-р Билјана Ивановска

Одговорен уредник

Доц. д-р Нина Даскаловска

Јазично уредување

Даница Гавриловска-Атанасовска
(македонски јазик)
Доц. д-р Марија Кукубајска
(англиски јазик)

Техничко уредување

Славе Димитров, Благој Михов

Печати

Печатница „2-ри Август“ - Штип
Тираж - 300 примероци

Редакција и администрација
Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ 10А
п. фах 201, 2000 Штип
Р. Македонија

Editorial board

Prof. Sasa Mitrev, Ph.D.
Prof. Blazo Boev, Ph.D.
Prof. Liljana Koleva – Gudeva, Ph.D.
Ass. Prof. Jovanka Denkova, Ph.D.
Ass. Prof. Mahmut Chelik, Ph.D.
Ass. Prof. Ranko Mladenovski, Ph.D.
Risto Kosturanov, M.Sc.

Editorial staff

Prof. Violeta Dimova, Ph.D.
Assoc. Prof. Lusi Karanikolova Ph.D.
Ass. Prof. Tole Belcev, Ph.D.
Ass. Prof. Biljana Ivanovska, Ph.D.
Ass. Prof. Jovanka Denkova, Ph.D.
Ass. Prof. Marija Leontic, Ph.D.
Ass. Prof. Marija Kusevska, Ph.D.
Ass. Prof. Marija Kukubajska Ph.D.
Lecturer Snezana Kirova, M.A.
Vesna Koceva, M.A.

Managing editor

Ass. Prof. Biljana Ivanovska, Ph.D.

Editor in chief

Ass. Prof. Nina Daskalovska, Ph.D.

Language editor

Danica Gavrilovska–Atanasovska
(Macedonian)
Ass. Prof. Marija Kukubajska, Ph.D.
(English)

Technical editor

Slave Dimitrov, Blagoj Mihov

Printing

„Vtori Avgust“ - Stip
Printing No 300

Address of editorial office

Goce Delcev University–Stip
Faculty of Philology
Krste Misirkov 10A
PO box 201, 2000 Stip
R. of Macedonia

СОДРЖИНА CONTENT

д-р Билјана Ивановска д-р Јаготка Стрезовска СИНТАКСИЧКАТА СТРУКТУРА НА ГЛАГОЛИТЕ СО ПРИЗНАКОТ „ЕМОЦИОНАЛНОСТ“ ВО ГЕРМАНСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК Бiljana Ivanovska, Ph.D. Jagotka Strezovska, Ph.D. THE SYNTACTIC STRUCTURE OF THE VERBS WITH THE FEATURE “EMOTIONALITY” IN THE CONTEMPORARY GERMAN AND MACEDONIAN LANGUAGE	7
д-р Билјана Ивановска д-р Нина Даскаловска ПРЕГЛЕД И КЛАСИФИКАЦИЈА НА ГЛАГОЛИТЕ ШТО ИСКАЖУВААТ ПСИХИЧКА СОСТОЈБА ВО ГЕРМАНСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК Бiljana Ivanovska, Ph.D. Nina Daskalovska, Ph.D. OVERVIEW AND CLASSIFICATION OF VERBS EXPRESSING PSYCHOLOGICAL STATE IN CONTEMPORARY GERMAN AND MACEDONIAN LANGUAGE	15
д-р Дејан Методијески Костадин Голаков КУРСЕВИТЕ ЗА СТРАНСКИ ЈАЗИЦИ КАКО ФАКТОР ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ НА ТУРИСТИЧКАТА СЕЗОНА Dejan Metodijeski, Ph.D. Kostadin Golakov FOREIGN LANGUAGE COURSES AS A FACTOR FOR PROLONGATION OF THE TOURIST SEASON	23
м-р Ева Ѓорѓиевска КОНЦЕПТОТ НА НАРАТИВЕН ИДЕНТИТЕТ КАЈ ПОЛ РИКЕР И НЕГОВАТА ПРИМЕНЛИВОСТ НА ДЕЛОТО НА МАРСЕЛ ПРУСТ Eva Gjorgjievсka, M.A. THE CONCEPT OF NARRATIVE IDENTITY IN PAUL RICOEUR AND ITS APPLICABILITY ON MARCEL PROUST’S WORK	29
доц. д-р Фадил Хоџа СУЛТАНИ ПОЕТИ ОД 16 ВЕК И НИВНАТА ПОЕЗИЈА Fadil Hodza, PhD SULTANS POETS IN THE XVI CENTURY AND THEIR POETRY	39
Ивана Митева ПРИЧИНИ ЗА КОРИСТЕЊЕ ТЕХНОЛОГИЈА ВО НАСТАВАТА ПО АНГЛИСКИ ЈАЗИК Ivana Miteva REASONS FOR USING TECHNOLOGY IN THE ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM	49

- м-р Јане Јованов**
ЛИНГВИСТИЧКИОТ РЕЛАТИВИЗАМ ПРЕКУ ПРЕГЛЕДОТ НА
ЕУФЕМИЗМИ И ПРИНЦИПИТЕ НА НОВОГОВОРОТ ВО „1984“
Jane Jovanov, M.A.
LINGUISTIC RELATIVISM THROUGH A REVIEW OF
EUPHEMISMS AND THE PRINCIPLES OF NEWSPEAK IN “1984” 55
- проф. д-р Блаже Китанов**
РАСКАЗИТЕ И ПАТОПИСИТЕ НА АЦО ШОПОВ
Ph.D Blaze Kitanov
STORIES AND TRAVELOGUE NOTES OF ACO SHOPOV 63
- д-р Ранко Младеноски**
ОДНОСОТ НА МАКЕДОНИСТИТЕ ОД 19 ВЕК
КОН АНТИЧКА МАКЕДОНИЈА
Ranko Mladenoski, Ph.D.
THE POSITION OF 19TH CENTURY
MACEDONIAN REFORMERS ON ANCIENT MACEDONIA 73
- д-р Марија Леонтиќ**
СЕМАНТИКАТА НА ТУРСКИОТ СУФИКС
-џи/-чи /-CI/ (-c1, -c1, -cu, -cū, -ç1, -ç1, -çu, -çü)
ВО ТУРСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК
Marija Leontic, Ph. D.
THE SEMANTICS OF THE TURKISH SUFFIX
-џи/-чи /-CI /(-c1,-c1,-cu,-cū,-ç1,-ç1,-çu,-çü)
IN THE TURKISH AND IN THE MACEDONIAN LANGUAGE 83
- д-р Луси Караниколова-Чочоровска**
ЗА ТРАДИЦИЈАТА И МЕНТАЛИТЕТОТ ВО РОМАНОТ
„ЗОНА ЗАМФИРОВА“ ОД СТЕВАН СРЕМАЦ
Lusi Karanikolova-Chochorovska, Phd
ON THE TRADITION AND MENTALITY IN THE NOVEL
„ZONA ZAMFIROVA“ BY STEVAN SREMAC 93
- доц. д-р Махмут Челик**
ЖИВОТНОТО ДЕЛО НА ШУКРИ РАМО (1918-1988)
Mahmut Celik, PhD
THE LIFEWORK OF THE WRITER SHUKRI RAMO 103
- м-р Марија Крстева**
ГЛОБАЛИЗАЦИЈАТА ДЕНЕС – ДАЛИ „ЛОКАЛНОТО“ Е НОВОТО „ГЛОБАЛНО“?
Marija Krteva, MA
IS THE “LOCAL” THE NEW “GLOBAL”? 109
- д-р Марија Кусевска**
СТЕКНУВАЊЕ ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА
Marija Kusevska, PhD
DEVELOPING PRAGMATIC COMPETENCE 113

- м-р Марија Тодорова**
м-р Весна Коцева
АНКЕТАТА КАКО МЕТОД ЗА НАУЧНО ИСТРАЖУВАЊЕ
Marija Todorova, M.A.
Vesna Koceva, M.A.
SURVEY AS A SCIENTIFIC RESEARCH METHOD 121
- Моника Ценова**
УПОТРЕБАТА НА КОНЦЕПТУАЛНАТА МЕТАФОРА КАКО ПРОМОТОР НА
ВЕСТИ ВО НАСЛОВИТЕ НА МАКЕДОНСКИТЕ И АМЕРИКАНСКИТЕ ВЕСНИЦИ
Monika Cenova
THE USE OF CONCEPTUAL METAPHOR AS A NEWS STORY PROMOTER IN
MACEDONIAN AND AMERICAN NEWSPAPER HEADLINES 131
- м-р Надица Маркоска**
ЛЕКСИКАТА ВО ФУДБАЛОТ ВО ИТАЛИЈАНСКИОТ ЈАЗИК
Nadica Markoska, M.A.
FOOTBALL LEXICON OF ITALIAN LANGUAGE 139
- м-р Наталија Поп Зариева**
ФИКЦИЈА ИЛИ РЕАЛНОСТ: ПОПУЛАРНАТА КУЛТУРА НА 21 ВЕК И
ПОСТМОДЕРНАТА ЛИТЕРАТУРА
Natalija Pop Zarieva, M.A.
FICTION OR REALITY: POPULAR CULTURE OF 21st CENTURY AND
POSTMODERN LITERATURE 149
- д-р Нина Даскаловска**
д-р Билјана Ивановска
РАЗВИВАЊЕ НА ВЕШТИНИТЕ НА ЧИТАЊЕ
Nina Daskalovska, Ph.D.
Biljana Ivanovska, Ph.D.
DEVELOPING READING SKILLS 155
- доц. д-р Марија Емилија Кукубајска**
Фросина Јованова
ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНА СПОРЕДБА: АМЕРИКАНСКАТА
БИТ КУЛТУРА СОЦИЈАЛНО АКТИВИРАНА ОД ПОСТМОДЕРНИЗМОТ
Marija Emilija Kukubajska, PhD
Frosina Jovanova
INTERDISCIPLINARY COMPARISON: THE AMERICAN BEAT CULTURE
SOCIAALLY ACTIVATED BY POST-MODERNISM 161
- проф. д-р Виолета Димова**
Габриела Николовска
ЕТИЧКИТЕ ВРЕДНОСТИ ВО БАЈКИТЕ ОД БРАЌАТА ГРИМ
Violeta Dimova, Ph.D.
Gabriela Nikolovska
ETHICAL VALUES IN THE GRIMM BROTHERS' FAIRY TALES 173

- проф. д-р Димова Виолета**
Гордана Николовска
ВТОР СТРАНСКИ ЈАЗИК ВО СОВРЕМЕНОТО ОБРАЗОВАНИЕ – АСПЕКТИ И
УСЛОВИ ЗА НЕГОВО ИЗУЧУВАЊЕ
Ph.D. Dimova Violeta
Gordana Nikolovska
SECOND FOREIGN LANGUAGE IN CONTEMPORARY EDUCATION:
ASPECTS AND CONDITIONS FOR ITS ACQUISITION 179
- м-р Драгана Кузмановска**
м-р Биљана Петковска
Весна Ничева
УСПЕШЕН ТРАНСФЕР НА ПОГОВОРКИТЕ И
ПОСЛОВИЦИТЕ ОД ЕДЕН ВО ДРУГ ЈАЗИК
M.A. Dragana Kuzmanovska
M.A. Biljana Petkovska
Vesna Nicheva
SUCCESSFUL TRANSFER OF PROVERBS AND SAYINGS
FROM ONE LANGUAGE INTO ANOTHER 183
- м-р Јована Караникиќ**
ИМИЊАТА ОД СТРАНСКО ПОТЕКЛО КАКО КУЛТУРНИ РЕФЕРЕНЦИ ПРИ
ПРЕВОД НА КНИЖЕВНИ ТЕКСТОВИ
Jovana Karanikik, MA
THE NAMES OF FOREIGN ORIGIN AS CULTURAL REFERENCES IN THE
TRANSLATION OF LITERARY TEXTS 191
- м-р Снежана Кирова**
КАКОВ НАСТАВНИК ВСУШНОСТ САКАМЕ
Snezana Kirova
WHAT KIND OF A TEACHER DO WE ACTUALLY WANT 201
- м-р Татјана Уланска**
м-р Весна Коцева
ПРОФИЛОТ НА ИДНИОТ ПРЕВЕДУВАЧ И ТОЛКУВАЧ ВО ПРЕСРЕТ
НА ВЛЕЗОТ НА МАКЕДОНИЈА ВО ЕУ
Tatjana Ulanska, M.A.
Vesna Koceva, M.A.
THE PROFILE OF THE FUTURE TRANSLATOR AND INTERPRETER
IN THE ACCESSION PROCESS OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA
IN THE EUROPEAN UNION 207

Стручен труд
Professional paper

КУРСЕВИТЕ ЗА СТРАНСКИ ЈАЗИЦИ КАКО ФАКТОР ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ НА ТУРИСТИЧКАТА СЕЗОНА

д-р Дејан Методијески¹
Костадин Голаков²

Апстракт

Многу земји во светот се соочуваат со сезонското работење во туризмот и преку своите туристички политики креираат најразлични практики за да ја продолжат сезоната. Предмет на овој труд е сезонското работење во туризмот и организирањето на курсеви за странски јазици како еден од главните фактори за продолжување на сезоната. Во текстот е посочен примерот на Малта, која успешно развива ваков вид на едукативен туризам. Во оваа земја постојат над 40 училишта за изучување на англиски јазик кои се здружени во Федерација и предлагаат најразлични видови на курсеви. Во заклучниот дел од трудот, направени се препораки како би можеле вакви курсеви за изучување на странски јазици да бидат организирани и понудени на странските туристи во посета на Република Македонија.

Клучни зборови: *туризам, сезонско работење, курсеви, странски јазици, Малта.*

FOREIGN LANGUAGE COURSES AS A FACTOR FOR PROLONGATION OF THE TOURIST SEASON

Dejan Metodijeski, Ph.D.*
Kostadin Golakov *

Abstract

Many countries throughout the world are faced with seasonal work in tourism, so, by creating their own touristic policies, they accommodate different practices in order to continue tourist season. The subject of this paper is the seasonal work in tourism and organization of foreign language courses as one of the main factors in continuing tourist season. This paper provides an example of Malta, a country where such type of educational tourism has

1) Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

2) Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

been successfully developed. There are more than 40 schools specialized in teaching English language in this country. All the schools, joined into a Federation, offer various English language courses. The conclusion intends to give recommendations aiming at possible provision of foreign language courses for tourists visiting the Republic of Macedonia.

Key words: *tourism, seasonal work, courses, foreign languages, Malta.*

Вовед

Иако туризмот е релативно нов поим, неговите корени се многу подлабоки. Туризмот е во нераскинлива врска со патувањето, кое за луѓето претставува основа на нивното постоење. Совладувањето на просторот е старо колку и човековата историјата, бидејќи исконска и фундаментална потреба на луѓето е да го прошируваат просторот во којшто живеат (Мариноски, 2005). Патувањата биле најпрво од егзистенционална природа, а потоа поради други причини, како на пример: воени походи, трговија, спортски настани - олимпијадите, забавни приредби – амфитеатрите, здравствени – користење на бањите од страна на Римјаните, религиозни цели, научни откритија, едукативни и културни – Гранд тур (Towner, 1985) и др., па сè до првото организирано туристичко патување од страна на Томас Кук во 1841 година (Rae, 1891).

Туризмот е наука за луѓето кои патуваат надвор од своето постојано место на живеење, индустријата која ги задоволува нивните потреби и влијанието кое луѓето и индустријата го имаат врз социокултурната, економската и физичката околина на домаќинот (Theobalt, 2013).

Современиот туризам е глобален феномен кој на многу начини влијае врз развитокот на човечкото општество. Сè поголем е бројот на државите во светот кои ги препознаваат позитивните ефекти кои туризмот ги има во националните економии, создавањето на работни места, отворањето на нови бизниси, придонесот во даноците и др. Денес туризмот претставува показател за нивото на развој на нашата цивилизација и една од извонредните приказни за успех на денешното време. Во 2012 година доаѓањата на туристите на меѓународно ниво ја надминале бројката од една милијарда (www.2.unwto.org, 10.9.2013 г.).

Развојот на туристичките движења во изминатите години доведоа до појава на т.н. „нов турист“. Новиот турист се разликува од „стариот“ во следното: тој е многу поподвижен; растојанијата не го плашат (склон е да пропатува големи растојанија со различни видови на транспорт во рамките на едно туристичко патување); подобро е информиран (користи многу и различни извори на информација вклучувајќи го интернетот); поседува големо туристичко искуство; поставува повисоки барања кон услужувањето (патувал многу и има можност да направи споредба); во потрага е по нешто различно; покажува многу поголема љубезност кон

локалниот начин на живот, историја, традиции и обичаи; склон е да се измеша и да контактира со локалното население; не се затвора во групата со која патува; отворен е кон новите понудени услуги; има авантуристички дух; извршува многу повеќе и многу поразлични туристички дејности за време на патувањето; високо ја цени и се стреми кон еколошки чиста средина; има желба да го подигне културното ниво и да се едуцира. Сите овие промени се одразуваат во промените на туристичкиот развој (Воденска, 2005).

1. Сезонско работење во туризмот

Во туризмот постои појавата на сезонско работење што се манифестира преку зголемувањето на побарувачката во определени делови од годината најчесто за време на зимата или летото. Сезоналноста е карактеристична за објектите и туристичките дестинации кои се наоѓаат на приморјето, покрај езерата, во зимско-рекреативните центри и во други места (Ацковски и Ацковска, 2003).

Основните карактеристики на сезонското работење во туризмот е тоа што објектите кои се цел на посета од страна на туристите работат во релативно кус временски период во текот на годината во зависност од времетраењето на туристичката сезона која најчесто се дели на летна или зимска. Активностите кои ги практикуваат туристите во летната сезона се сончање, капење, прошетка, разглед, водни спортови и др. Во зимската сезона се практикуваат зимско-спортски активности и други активности поврзани со снег. Поголемиот дел од овие туристички објекти работат за време на летната сезона (во приморските и езерските туристички места), а помал дел од нив работат за време на зимската сезона (во планинските, пред сè, зимско-рекреативните центри).

Објектите за сместување и исхрана кои работат во некоја од сезоните, обично функционираат активно 4-5 месеци во текот на годината и своите капацитети ги користат 130-140 дена, односно околу 35-40%. Се разбира дека ова повеќе се однесува на приморските места, додека за езерските и планинските зимско-рекреативни места степенот на искористувањето е далеку помал, односно тие објекти се користат помалку денови во годината (околу 40-60 дена, т.е. 10-15%). Објектите со сезонски карактер на работење, по правило, располагаат со поголемиот дел од леглата во сместувачките капацитети (околу 70%) и со значителен дел од седиштата во објектите за исхрана и забава (околу 25%), а остваруваат релативно помал дел од вкупниот промет (под 20%).

Имајќи ги предвид горенаведените неповолности со кои се сретнуваат туристичките објекти во сезонско работење, поразвиените туристички земји преку туристичка политика што ја креираат и преку разни мерки и активности, настојуваат да им помогнат на овие претпријатија преку наоѓање начин да се зголеми сезоната, односно нејзино продолжување. За

зголемување и продолжување на сезоната најчесто се користат активности како: организирање на обуки и курсеви, конференции и состаноци, културни и други видови манифестации и др.

2. Курсевите за англиски јазик и продолжувањето на туристичката сезона во Малта

Малта е островска земја која се наоѓа во јужниот дел на европскиот континент во Средоземното Море, 80 км јужно од Сицилија, 284 км источно од Тунис и 333 км северно од Либија. Во нејзиниот состав влегуваат три поголеми острови Малта, Гозо и Комино и неколку помали со вкупна површина од 316 квадратни километри на кои се населени 410.567 жители. Главен град на земјата е Валета. Официјални јазици во Малта се малтешкиот и англискиот јазик.

Стратешката локација на оваа земја придонела низ историјата на овој простор да биде создадена голема база на културно и историско наследство, кое во комбинација со поволните временски услови и развиената туристичка инфраструктура (објекти за сместување, исхрана, забава, транспорт, туристички агенции и др.) во летната сезона делуваат како магнет во привлекувањето на туристи од целиот свет. Во земјата постојат три објекти кои се наоѓаат во списокот на УНЕСКО за заштита на културното наследство.

Малта развива повеќе видови на туризам, како летни годишни одмори, бизнис туризам, спортски туризам, туризам поврзан со нуркање, крстарења, конференции, туризам поврзан со културното наследство, туризам поврзан со изучување на англискиот јазик и др. Од вкупно 1.332.086 туристи кои ја посетиле земјата во 2010 година, 72.695 биле туристи на кои основниот мотив за посета им бил изучувањето на англискиот јазик преку организирани курсеви (Tourism policy for the Maltese Islands, 2012-2016). Туристичката политика на оваа земја, за развој на туризмот поврзан со изучување на англискиот јазик се насочува кон привлекување на голем број на бизнис туристи од земји како Русија, Кина и Бразил.

Малта добро го препознава овој сегмент на туристичкиот пазар, а тоа го докажува и преку официјалната веб-страница за промоција на земјата каде што ги промовира училиштата за изучување на англиски јазик и различните видови на курсеви кои ги нудат тие (www.visitmalta.com, 10.9.2013 г.). Во земјата постојат повеќе од 40 училишта за изучување на англиски јазик, секое со свои специфични организирани курсеви и со високообучени учители, кои можат да работат со луѓе со различни можности и од различни возрасти. Овие училишта се здружени во Федерација на организации кои практикуваат изучување на англиски јазик (Federation of English Language Teaching Organisations in Malta). Курсевите кои ги предлагаат овие училишта се наменети за неколку

категории туристи: курсеви поврзани со одморот, курсеви за возрасни, бизнис курсеви и курсеви за специјални интереси. Во зависност од побарувачката, курсевите се организираат во групи или индивидуално се изучува англискиот јазик според специјално подготвена програма. Училиштата се толку флексибилни, што имаат понуда на изучување на англискиот јазик и во објектите за сместување каде се отседнати туристите. Тие, исто така, за заинтересираните можат да обезбедат и сместување по желба на туристите учесници во курсот, од сместување во малтешки семејства, апартмани до хотели со пет ѕвезди.

3. Заклучок

Патувањата поради изучување на странски јазик не се нешто ново за човештвото и започнале со појавата и потребата од изучување на различните јазици. Изучувањето на странските јазици еволуирало низ историјата, а модерните училишта за јазици имаат богата палета на понуди како заинтересираните клиенти на најбрз и најдобар начин да го постигнат тоа. Патувањата и престојот на луѓето надвор од своето постојано место на живеење поради образовни или едукација (помалку од една година) можеме да го окарактеризираме како образовен или едукативен туризам. Ваков вид на туризам повеќе децении се развива во Велика Британија, Германија, Франција и САД, преку организирање на курсеви за изучување на странски јазик.

Од примерот на Малта можеме да извлечеме заклучок дека организираните курсеви за изучување на англиски јазик е еден од основните фактори за продолжување на сезонското работење кое во туризмот трае релативно кратко.

Во нашата земја постојат 219 училишта за странски јазици, а некои од нив предлагаат и организирани курсеви за престој во странство (www.zk.com.mk, 10.9.2013 г.). Оваа бројка ни укажува на потенцијалот со кој располага Република Македонија и можноста да биде организирани курсеви за странски јазици наменети за туристите. Организацијата на вакви курсеви би можела да биде во Охрид или во Скопје, како градови со богата историја и културен живот, висока концентрација на странски туристи и објекти наменети за задоволување на нивните потреби. Курсевите би можеле да се организираат како во текот на сезоната, така и вон сезона, а понудата би содржела комплетни пакет аранжмани во кои би биле вклучени: престојот, дополнителните активности и курсевите за изучување на странски јазик. Овие аранжмани, кога би се реализирале вон сезона би имале пониски цени. Со цел да се направи ваква понуда, потребно е ангажирање и здружување на повеќе заинтересирани страни кои учествуваат во туризмот, како: туристичките агенции, објектите за сместување, исхрана и дополнителни услуги, училиштата за странски

јазици, Националната агенција за поддршка и промоција на туризмот, Секторот за туризам и угостителство при Министерството за економија, стопанските комори за туризам, високообразовните институции од областа на туризмот и др. Како промотивна акција, при закупувањето на овие пакет-аранжмани туристите би можеле да добиваат одредени попусти за влез во музеи, транспорт, спортски и рекреативни објекти и слично, како би го исполниле со активности времето на престој во кое нема да ги посетуваат курсевите.

Библиографија:

1. Воденска, Марија (2005). Основи на туризма. Софија: Матком.
2. Мариноски, Науме (2005). Туристички агенции. Охрид: Факултет за туризам и угостителство.
3. Ministry for Tourism, Culture and the Environment (2012). *Tourism policy for the Maltese Islands, 2012-2016*. Malta
4. Theobalt, William (ed.) (2013). *Global tourism*. Oxford: Butterworth-Heinemann.
5. Towner, John (1985). “The grand tour a key phase in the history of tourism”. *Annals of tourism research*, 12:297-333.
6. Rae, William (1891). *The business of travel: A fifty years record of progress*. London: Thomas Cook and Son.

Користени интернет ресурси

www.zk.com.mk
www.2.unwto.org
www.visitmalta.com